

So is ons verraai (19)

Uit: Kruger, Paul: *Settlement of the Boer-Afrikaner People's claim to territorial self-determination: Inviting international intervention.* (Verkrygbaar by Chantal Kruger, VVK-kantoor, tel. 079 740 7214).

APARTHEID, 1948-1994 (9)

Tuislande

- i. Met verloop van tyd het die apartheidsregering tien “tuislande” geskep op die grond wat kragtens die 1913 en 1936-wetgewing daarvoor opsy gesit is.
- ii. Dit was: Botswana (vir die Tswana/Wes-Sotho), Ciskei en Transkei (vir die Xhosa), Gazankulu (vir die Shangana-Tsonga), KwaZulu (vir die Zoeloe), Lebowa (vir die Noord-Sotho en Pedi), KwaNdebele (vir die suidelike Ndebele), Venda (vir die Venda), QwaQwa (vir die Suid-Sotho) en Kangwane (vir die Swazi buite Swaziland).
- iii. Gesien vanuit die grootte van die Suid-Afrikaanse ekonomie, het die NP enorme bedrae in hierdie gebiede bestee, veral gedurende die twee “5 jaar-planne” wat van 1961 tot 1966 en 1966 tot 1971 gestrek het. **Om hierdie besteding in perspektief te stel: die regering het meer geld op swartes elders in Suid-Afrika bestee as op die tuislande; nogtans was die R522 000 000 wat tussen 1965 en 1975 op agt tuislande uitgegee is, bykans twee keer meer as die R234 000 000 wat die VN en sy agentskappe gedurende die ooreenstemmende tydperk op 38 “arm lande” uitgegee het. Dit was inderdaad meer as die BBP van die meeste Afrikastate** (*Changuion, L. & Steenkamp, B.: 232; Department of Information: 8*).
- iv. Alhoewel die tuisland-inwoners, wat meestal hul tradisionele lewenstyl van bestaansboerdery beoefen het, oor die algemeen armer was as die swartes in die verbruikergedrewe mark in die res van Suid-Afrika, was die tuislande reeds teen 1970 groter en welvarender as verskeie ander Afrikastate — en dit in ’n stadium toe besteding op die tuislande nog aansienlik minder was as tydens later jare.
- v. ’n Aantal ontwikkelingskorporasies wat onder die trusteeskap van die SA Bantoe Trust (SABT) gefunksioneer het, het ’n reeks ontwikkelingsprojekte in hierdie gebiede gefasiliteer en gekoördineer; hulle het omvattende opleiding verskaf (onder andere om boerderymetodes te moderniseer); en het lenings aan entrepreneurs toegestaan waarmee daar in die vroeë 1970’s meer

as 'n honderd fabriek en talle ander besighede gevestig is (*Malan & Hatting: 32-40; 44-100*). 'n Bantoe mynboukorporasie is op die been gebring om die mynbou-industrie in hierdie gebiede spesifiek tot voordeel van die onderskeie swart bevolkings self te ontwikkel. Teen 1974 was daar 64 myne in vyf van die tuislande in bedryf. Prospekter- en verhuringsfooie en tantieme is nie aan die SA-regering betaal nie, maar aan die houers van die minerale regte, wat in die meeste gevalle die SABT, 'n swart stam of selfs 'n swart persoon was — sedert 1952 het die SABT sover moontlik die minerale regte wat in hierdie gebiede deur blankes gehou is, verkry (*Malan & Hatting: 41-42*).

Totale besteding op nie-blankes gedurende die apartheids-era

- i. Dit is haas onmoontlik om 'n presiese berekening te maak van al die geld wat vanaf 1948 tot 1993, die laaste jaar van Blanke regering, op nie-blankes bestee is.
- ii. Een van die redes hiervoor is die feit dat daar nie afsonderlike gesondheidsdepartemente vir die onderskeie bevolkingsgroepe bestaan het nie, en die nasionale gesondheidsbegroting (een van die grootste begrotingsposte) nie toewysings per bevolkingsgroep gehad het nie. Volgens L.A.P.A. Munnik, die Minister van Gesondheid gedurende die 1970's en 1980's, het die gedeelte van sy begroting wat aan nie-blankes bestee is, ongeveer 75% van die totale begroting bedra (soos aangehaal in die *South African Survey 1982: 535*). Om egter enige moontlike argumente hieroor te vemy, word vir die doeleindes van hierdie Memorandum aanvaar dat die gedeelte van die begroting wat op swartes, Kleurlinge en Indiërs gesamentlik bestee is, een derde van die totale begroting beloop het. Maatskaplike dienste (dit is besteding op pensioene, weeshuise, ouetehuse, gestremde persone, ens.) is ook uit 'n enkele, ongedifferensieerde nasionale begrotingspos befonds, en vir die doeleindes van hierdie Memorandum word aanvaar dat die besteding ten opsigte van swartes, Kleurlinge en Indiërs gesamentlik, een vyfde van die totale begroting beloop het. Dit is weer eens 'n growwe onderskatting van die werklike bedrae, maar dit word nietemin as basis vir die onderstaande berekening gebruik ten einde enige moontlike argumente te voorkom.
- iii. Op grond van bogenoemde skattings en die beskikbare navorsingsbronne, toon die bedrae in die nasionale begrotings van 1948 tot 1994 die volgende:

Jaarlikse besteding van Inkomste- en Leningsrekening, 1948-1994

Begrotingsjaar	Bedrag	Randwaarde in 2016
1948-49	29 291 284	3 538 484 445,22
1949-50	29 952 583	3 479 203 424,99

1950-51	34 890 800	3 908 208 391,26
1951-52	45 624 962	4 914 009 162,96
1952-53	55 494 342	5 565 162 770,46
1953-54	56 242 066	5 188 727 778,57
1954-55	60 150 596	5 366 844 558,71
1955-56	67 064 413	5 889 487 464,01
1956-57	80 675 608	6 865 116 694,39
1957-58	71 342 128	5 957 685 206,37
1958-59	74 882 748	6 071 220 993,23
1959-60	82 455 808	6 459 147 022,57
1960-61	185 627 506	14 382 854 677,09
1961-62	104 167 104	7 975 406 730,07
1962-63	111 333 661	8 340 610 580,17
1963-64	152 613 133	11 286 357 876,35
1964-65	203 346 150	14 830 640 522,11
1965-66	222 065 933	15 785 506 886,65
1966-67	262 357 295	17 949 575 832,17
1967-68	238 690 630	15 762 919 621,86
1968-69	290 198 916	18 516 407 345,15
1969-70	320 658 300	20 098 129 871,58
1970-71	370 443 133	22 564 168 607,57
1971-72	420 617 166	24 611 271 484,20
1972-73	391 627 866	21 679 320 057,94
1973-74	524 632 766	27 372 350 849,54
1974-75	732 897 716	34 952 861 270,77
1975-76	1 166 811 116	49 862 692 769,04
1976-77	1 101 590 366	41 844 923 388,18
1977-78	1 466 394 333	50 092 030 262,69
1978-79	1 593 802 933	48 960 708 655,97
1979-80	1 835 037 733	50 784 957 521,82
1980-81	2 470 784 600	60 405 787 927,37
1981-82	3 465 033 406	74 440 422 897,75
1982-83	3 857 842 800	71 943 813 341,76
1983-84	4 840 863 733	78 706 095 191,40

1984-85	6 440 134 266	93 156 705 080,80
1985-86	7 298 017 600	94 678 035 165,85
1986-87	9 058 792 200	101 049 673 099,30
1987-88	11 272 629 866	106 024 241 373,61
1988-89	12 780 153 066	103 534 183 286,54
1989-90	15 159 518 333	108 777 523 534,20
1990-91	16 924 011 133	105 875 055 054,80
1991-92	20 305 123 133	111 037 570 234,27
1992-93	26 741 272 066	126 828 564 693,41
1993-94	32 075 113 733	133 560 948 926,53
SUBTOTAAL:		1 950 875 612 531,28
Min benaderde nie-blanke bydrae (8%)		156 070 049 002,50
Totale blanke besteding op nie-blankes tydens apartheid (2016 geldwaardes)		R 1 794 805 563 528,78 (Afgerond: een komma sewe nege vyf triljoen Rand) Ofte wel € 113 497 688 668 of VSA\$ \$ 126 164 223 815

(Bron: *Republic of South Africa – Expenditure to be defrayed from Revenue Account and Loan Account 1948 -1994*)

- iv. Wanneer die faktore wat onder ‘Ongekwalfiseerde Uitgawes’ gelys is (*sien volgende uitgawe van D.A.*), in die groter prentjie ingereken word, bring dit die geraamde bedrag op aansienlik meer as **twee triljoen Rand** teen die huidige geldwaarde te staan, dit is meer as **137 miljard Amerikaanse dollar**. Hierdie geld wat op die nie-blankes bestee is, het uit die sakke van blanke belastingbetalers gekom wie se inkomste ver onder dié van hulle Europese en Amerikaanse eweknieë was, en dit in ’n land wat oor ’n ekonomie van middelmatige grootte beskik het (*Gann & Duignan: 143*).
- v. Gedurende die postapartheidsjare het aartsbiskop Desmond Tutu dikwels gesê dat die blankes “gelukkig” is dat hulle nie deur die swartes uitgeroei is nie — hy is gedurende 1998 soos volg deur die Amerikaanse koerante aangehaal: “*It is an incredible thing ... that (Blacks) ... don’t say: ‘We are going to murder all of you Whites ..’*” (Aangehaal in *The Boston Globe, Boston, Mass., USA, 19 August 1998*). In die lig van die voorgenoemde feite en geldwaardes is sy opmerkings banaal en alles behalwe billike kommentaar wat van ’n sogenaamde “geestelike” verwag word.